

Floristická soutěž 2016

Zemského kola floristické soutěže, které proběhlo 3. 6. 2016 v Prostějově, se za ÚS Olomouc zúčastnilo 5 soutěžících. V kategorii senior se na krásném 4. místě umístila paní Olga Solařová ze ZO Velký Újezd. Blahopřejeme.

Pozvání na výstavy:

Srdečně Vás zveme na každoroční „Včelí den“, který se koná 15. července 2016, v době od 10,00 hodin v areálu Výzkumného ústavu rostlinné výroby, v.v.i., Šlechtitelů 29/892, 783 71 Olomouc; konečná zastávka autobusů č. 13 – odjezd od hlavního vlakového nádraží a č. 22 – odjezd od Tržnice směr Šlechtitelů.

Ve dnech 18. – 21. srpna jste srdečně zváni na „Mezinárodní zahradnickou výstavu a veletrh Flora Olomouc“, „Letní zahradnické trhy“ a „Vyznání růžím“ s přehlídkou a prodejem růží v největším rozáriu ČR.

Odborné informace pro:

ČERVENEC + SRPEN

◀▶ ☀ Ochrana rostlin na zahrádce v červenci a srpnu:

Uvedený kalendářní přehled je použit s laskavým svolením autora: MUDr. Josefa Horáka ↓

◀▶ Vyseté a vysázené zeleniny jsou ohroženy výskytem plžů – **slimáčků, slimáků a plzáků**. Tito plži škodí nejvíce na jaře a na podzim. Z dostupných přípravků se používá např. Mesurol Schneckenkorn (0,5 g na 1 m²). Ošetřují se pouze cestičky, přípravek nesmí přijít na rostliny. Účinnou látkou je methiocarb – musíme si uvědomit, že tato látka je klasifikována jako zdraví škodlivá. Za **nejméně toxický se považuje přípravek Ferramol**. Jde o granulovanou návnadu, která se aplikuje ručním rozhozem na povrch půdy mezi pěstované rostliny a kolem záhonků. Maximálně se může použít za vegetace 4x. **Registrace třetího přípravku Vanish Slug Pellets skončila 30. 11. 2015, od 1. 12. 2015 se již neprodává.** Za rozumné považují i hubení slimáků pomocí dusíkatého vápna (Perlka). Aplikujeme množství 30 g / 1 m², a to časně zrána na provlhlou půdu, opět mezi řádky kulturních rostlin. Za suchého počasí se hubící účinek zlepší mírným zapravením dusíkatého vápna do půdy. Tato aplikace má pak kromě hubení slimáků i plevelohubný efekt, navíc je dusíkaté vápno i výborným dusíkatým hnojivem. V poslední době se zavádí biologický přípravek Nemaslug. Jde o prášek rozpustný ve vodě, jímž se zalije místo, kde se pak rozmnoží parazitické hlístice. Ty vnikají do slimáků a plžů a ničí je. Přípravek působí 6 týdnů. Zahrádkáři často s úspěchem používají laický způsob hubení plžů, když je lákají do sklenic částečně naplněných pivem a zapaštěných do země.

◀▶ **Při silném infekčním tlaku** houbových chorob (vlhké a teplé počasí) provádíme **ošetření proti houbovým chorobám jaderovin** (padlí a strupovitosti). Z přípravků doporučuji buď Talent, nebo Topas 100 EC. Oba působí proti oběma jmenovaným chorobám. K prodloužení účinku a oddálení vzniku rezistence se kombinují s kontaktními preparáty, např. Dithanem M 45. Jakmile však infekční tlak pomine, vracíme se zpět k samotným kontaktním přípravkům, proti strupovitosti tedy použijeme např. Dithane M 45, proti padlí přípravek na bázi síry Kumulus WG.

◀▶ Od začátku měsíce začínáme u jabloní s opakovanými postřiky v pravidelných čtrnáctidenních intervalech vápenatými solemi proti vzniku **Ca-deficientní skvrnitosti jablek**. Použijeme přípravky obsahující chlorid vápenatý, např. Kalkosol 25 či Kalkosan 30 v 0,3–0,6% koncentraci nebo ledek vápenatý v 0,5–1% koncentraci. Další preparáty, které je možné použít: Fertikal, Lamag vápník, Wuxal Sus Kalcium, Wuxal Aminocal. Začínáme s uvedenými nižšími koncentracemi a ty pak postupně zvyšujeme až do období před sklizní. Velmi důležité je pak poslední ošetření 14 dnů před sklizní.

◄► Koncem června **končíme s ošetřováním jaderovin proti strupovitosti**. Pamatujme však, že naopak začátek července je rozhodující k **zabránění výskytu padlí na jabloních v příští sezoně**. Z těchto důvodů aplikujeme v první polovině července v ochraně proti této chorobě závěrečný postřik buď strobiluriny (Zato 50 WG-OL 14 dnů, Discus-OL 35dnů, tyto ochranné lhůty se musí respektovat při sklizni raných odrůd) anebo specifické přípravky proti padlí, což je preparát na bázi síry (Kumulus WG (s krátkou OL)). ◄► V červenci, je-li deštivé počasí, mohou se objevit na horní straně listů slivoní malé nepravidelně roztroušené skvrny a na spodní straně listů drobná hnědá ložiska letních spor **rzi slivoňové** (*Tranzschelia runi-spinosae*). Při časném napadení listy žloutnou a opadávají. Jde o dvoubytnou rez. Přezimuje na sasankách a jaterníku a na jaře se větrem přenáší na peckoviny. Opatření spočívá v odstranění napadených listů a hostitelských rostlin. Při chemické ochraně se osvědčuje Horizont 250 EW a Talent. V lokalitách, kde se tato choroba pravidelně vyskytuje, se doporučuje preventivní ochrana od konce dubna.

◄► Koncem července (nejpozději začátkem srpna) musíme ošetřit jabloně proti 2. generaci obaleče jablečného a švestky proti 2. generaci obaleče švestkového, abychom **zabránili pozdní červivosti plodů**. Opět je třeba **sledovat feromonové lapáky** a včas v příslušném intervalu od masivního náletu obalečů provést ošetření povolenými larvicidy (Biobit XL, Reldan 22, Mospilan 20 SP, Calypso 480 SC).

◄► U bobulovin musíme po sklizni ošetřit keře a stromky. U samotného angreštu především likvidujeme **hnědé padlí**. Ostříháme napadené větvičky, prosvětíme korunky a ošetříme stromky přípravkem Discus. Náhylné odrůdy červeného rybízu naopak po sklizni ošetříme proti **antraknóze** přípravkem Dithane DG Neotec. Černý rybíz potřebuje spíše ochranu proti **septoriové skvrnitosti** (i zde působí Dithane DG Neotec) a též i proti hnědému padlí. Červený a zvláště pak černý rybíz, u kterého se na jaře objevily zvětšené pupeny vlivem poškození **vlnovníkem rybízovým**, musíme vždy po sklizni postříkat přípravkem Nissorun 10 WP a samozřejmě předtím ostříhat větvičky s hálkami.

◄► Červenec je též náročný na ochranu révy vinné. V první polovině měsíce, zvláště **kolem 5. a 6. července, bývá vysoký infekční tlak** plísně révy, ale **především padlí révy**. Pokud už bohužel dojde ve vinohradu k projevům padlí na listech a bobulích, je nezbytné urgentně použít k zastavení dalších škod eradikativní a intenzivně působící přípravky, např. Karathane New (opakovaně v 3denním intervalu) nebo Falcon 460 EC. Při deštivém počasí a vysokých teplotách nad 22 °C jsou nutné další aplikace proti plísni révy vinné, vhodný je kombinovaná přípravek Akrobat MZ WG. Proti šedé hnilobě lze v této době využívat vedlejší účinnosti proti této chorobě u přípravků proti plísni nebo padlí révy. V červenci je třeba provést ošetření proti druhé generaci obalečů (Biobit XL, Stevard, Integro). Při deštivém počasí jsou pak nutné další aplikace proti plísni révy a naopak při suchém horkém počasí s eventuálními ranními rosami musíme pokračovat v ošetření proti padlí révy. ◄► Obvykle v první polovině srpna, při zaměkání bobulí révy vinné, je třeba provést **postřik proti šedé hnilobě hroznů** (botrytidě). K dispozici jsou čtyři přípravky - Mythos 30 SC nebo Thiram Granuflo pro první ošetření a Rovral Aquaflo nebo Teldor 500 SC pro druhé ošetření. Ve stejné době provádíme i **závěrečný postřik proti peronospoře a padlí** (použijeme přípravek na bázi mědi např. Kuprikol 50 a přípravek na bázi elementární síry Kumulus WG). V poslední době se k závěrečným dvěma postřikům proti padlí doporučují spíše strobiluriny (Discus nebo Zato).

◄► Po sklizni jahod se musíme postarat o jahodiště. Tříletý porost je třeba odstranit. Mladší kultury, které chceme uchovat do příští sezony, mohou být postiženy jednak **fytoftorovými hnilobami poškozujícími kořeny, rhizomy a plody jahodníku**, dále **bílou nebo fialovou skvrnitostí listů** a konečně i **roztočikem jahodníkovým**. Proti fytoftorovým hnilobám působí Aliette 80 WG. Nově byl od roku 2008 registrován proti fytoftorovým hnilobám biologický přípravek Polyversum. Oba prostředky používáme k máčení sazenic před výsadbou a k pásové záливce po výsadbě. Aliette aplikujeme při záливce ke kořenům v 1% suspenzi a sazenice před výsadbou namáčíme preventivně v 0,25% suspenzi. Polyversum se používá k oběma úkonům v 0,02% koncentraci. Proti bílé a fialové skvrnitosti listů se doporučuje ihned po sklizni sežnout porost, následně jej přihnojit a ošetřit fungicidem Dithane DG Neotec (0,2 % k postřiku). Roztočik jahodníkový má během roku až 7 překrývajících se generací. Nejvíce se množí v dubnu a na vrcholu léta. Je vhodné jednak v červenci odstranit zakrnělé, silně napadené trsy a navíc je důležité provést chemické ošetření. Postřik přípravkem Vertimec 1.8 EC nutno aplikovat do srdíček, tj. do středů jahodníkových trsů. ◄► V srpnu začínáme **s obnovou výsadby nových jahodníkových porostů**. Vzhledem k tomu, že většina starších porostů je napadena červenou hnilobou kořenů nebo fytoftorovou hnilobou jahodníku, musí se především použít zdravá sadba, střídat místa k osázení jahodníkem a eventuálně navíc všechny nově vysazované sazenice namáčet neméně 20 minut do 0,25% suspenze Aliette 80 WG. Po zasazení je třeba provést pásovou záливku sazenic 1% suspenzí stejným přípravkem. K tomuto účelu je též registrován přípravek Polyversum, zde se jak k namáčení, tak i k pásové záливce doporučuje 0,05% koncentrace. Obě ošetření se provádějí pouze jednou, šířka ošetřených pásů by měla být 20 cm.

◄► V posledních letech se na listech a rubině plodů vlašských ořechů prakticky každoročně objevují známky poškození od **vlnovníků**. Vlnovník puchýřovitý způsobuje bradavčitost listů a rubiny plodů a vlnovník ořešákový vyvolává plstnatost na listech. Proti těmto škůdcům není u nás registrován zatím žádný přípravek. Tito roztoči, podobně jako vlnovník rybízový, přezimují v pupenech, nikoliv na listech, takže zde nepomůže dokonce ani shrabování a pálení spadlých listů na podzim. Lze předpokládat, že proti vlnovníkům by mohl být účinný na jaře přípravek Sulka K či Sulka New, obsahující polysulfid vápníku a během vegetace akaricid Nissorun 10 WP. Je třeba si

uvědomit, že vlnovníci jsou ukryti na spodní straně listů. V literatuře se uvádí, že tyto vlnovníky údajně likviduje i dravý roztoč *Typhlodromus pyri*.

◀▶ **U zeleniny a brambor** je třeba **pokračovat v ošetřování proti plísním**. Univerzálním přípravkem proti nim před sklizní je systémový přípravek Acrobat MZ WG. Nově je proti plísním zaregistrován k ošetření, avšak pouze u zeleniny, strobilurinový přípravek Ortiva. Působí proti plísni cibule, bílé hnilobě česneku, plísni rajčete a proti plísni dýňovitých (registrace u zeleniny je však mnohem širší). Nastane-li však už u okurek doba sklizně, musíme použít Aliette 80 WG, protože má ochrannou lhůtu jen 3 dny a lze ho tedy využívat v intervalech mezi jednotlivými sběry. Ze stejných důvodů lze používat u rajčat mezi jednotlivými sklizněmi Ridomil Gold MZ Pepite, který má ochrannou lhůtu též pouze 3 dny. V době sklizně raných brambor lze aplikovat v intervalu mezi jednotlivými částečnými výběry brambor z půdy rovněž Ridomil Gold MZ Pepite nebo mnohem účinnější nově zavedený přípravek, který je k dostání i v malobalení pod názvem Infinito. U obou vyjmenovaných přípravků je ochranná lhůta stanovena na 7 dnů. Infinito však navíc chrání i hlízy proti poškození plísní bramborovou. ▶◀ Na košťálovinách škodí kromě mšice zelné, dřepčíků a květilky zelné v letním období hlavně **molice vlašovičnicková**, která může tuto zeleninu zcela znehodnotit. Při výskytu vyjmenovaných škůdců je třeba okamžitě zasáhnout. Proti molici vlašovičnickové často nezbyvá nic jiného než v krátkých intervalech nejméně 3x opakovaně použít přípravek Karate se Zeon technologií 5 CS. Oficiálně proti tomuto škůdci je registrován pouze přípravek Neudosan ve 2% koncentraci (maximálně 3x v intervalu 7 dnů). Na kapustě a zelí způsobují velké škody kromě **housenek běláška zelného** patrných na povrchu hlávek, a dále pak **housenky mýry zelné, mýry kapustové a běláška řepového**. Housenky těchto škůdců na rozdíl od běláška zelného žijí skrytě a „provrtávají“ hlávky, které pak následně zahnívají. Na tyto škůdce je nutné včas aplikovat některý z povolených pyrethroidů s přídatkem smáčedla, dokud se housenky nezavrtají do hlávek (např. Karate se Zeon technologií 5 CS). Ochrana provedená později je již prakticky neúčinná.

◀▶ Průběžně ze zahrady odstraňujeme a následně **likvidujeme opadané, většinou červivé a nahnilé plody ovoce**.

◀▶ U jablek pokračujeme v opakovaných 14denních postřících plodů k **zamezení Ca-deficientní skvrnitosti jablek**. Používáme chlorid vápenatý v přípravcích Kalkosol 25, Kalkosan 30 či Kalcolit forte (0,5–1% roztok) nebo 1% roztok ledku vápenatého. ▶◀ U **maliníku** brzy po odplození odřežeme loňské letorosty, nové by se měly ošetřit účinným fungicidem proti **didymelovému odumírání maliníku**, jestliže odplozené letorosty vykazovaly známky postižení touto houbovou chorobou. V současné době je u nás tato choroba pokryta ochranným přípravkem Switch, který je již k dostání v zahrádkářském malobalení. Velkopěstitelé k tomuto ošetření mohou použít přípravek dodávaný ve velkobalení – Signum. Oba tyto přípravky registrovány i proti plísni šedé v jahodníku, v révě vinné, v porostu okurek a paprik, a též proti této chorobě v maliníku a případně i v ostružiníku. Dávkování při použití přípravku Switch je 10g/3-10l vody/100m²

◀▶ I v srpnu pokračujeme v zamezení vzniku **pozdní červivosti plodů**, kterou u jaderovin a peckovin způsobují druhé generace obaleče jablečného a švestkového. K ošetření stromů s podzimními a zimními odrůdami lze využít nově povolený organofosfát (Reldan 22) nebo neonikotinoidy (Mospilan 20 SP nebo Calypso 480 SC) a konečně jen proti obaleči jablečnému lze použít nověji registrovaný SpinTor, který též dobře působí i proti slupkovým a pupenovým obalečům. ▶◀ Při teplém a suchém počasí v červenci a v srpnu může dojít k **přemnožení svilušek a hálčivců** na jaderovinách a slivoních. Děje se to především tam, kde zahrádkář k likvidaci živočišných škůdců na ovocných kulturách použil neuváženě pyrethroidy, např. Decis 15 EW, Decis Mega nebo Karate se Zeon technologií 5 CS. Jabloně, slivoně a černý rybíz při napadení sviluškami strádají, mají menší, svinuté listy šedobronzové barvy. Na rubu listů můžeme pozorovat pomocí lupy vajíčka, larvy a dospělce těchto roztočů. Za takovýchto okolností musíme pak nutně stromy nejméně dvakrát po sobě ošetřit v intervalu 10–14 dnů akaricidním přípravkem Nissorun 10 WP. A konečně elegantní a především efektivní je introdukce do sadu dravého roztoče *Typhlodromus pyri*.

◀▶ U jaderovin je vhodné realizovat v lokalitách, kde se vyskytuje především sazovitost plodů prakticky každoročně, nejpozději od začátku srpna opatření, která omezí výskyt **sazovitosti jaderovin**, ale i **skládkových hnilob a skládkové strupovitosti** u plodů určených ke skladování. Je zde možno použít přípravky běžně účinné proti strupovitosti, jež mají vedlejší účinnost proti těmto chorobám, např. Discus, Merpan 80 WG (k použití 35 dnů před sklizní), dále Syllit 65 WP a Dithane DG Neotec (21 dnů před sklizní) a konečně Zato 50 WG a Thiram Granuflo (14 dnů před sklizní). Zdá se však, že je dostačující při prevenci skládkových hnilob a sazovitosti následné použití samotných strobilurinů (Discus 35 dnů před sklizní a poté Zato 50 WG 14 dnů před sklizní). V rizikových lokalitách (uzavřená vlhká údolí např. u řeky, neošetřované sady v blízkém okolí či dokonce v sousedství) zcela výjimečně přichází v úvahu k použití zesílená kombinace, kdy stromy s vyvinutými jablky nejprve postříkáme 35 dnů před sklizní kombinací přípravků Discus + event. Merpan 80 WG a poté nejpozději 3 týdny před sklizní strobilurinem Zato v kombinaci s přípravkem Thiram Granuflo. Tyto kombinace jsou opravdu výjimečné, maximální a rizikové kvůli nebezpečí přítomnosti reziduí použitých přípravků v plodech. Připomeňme si, že sazovitost se především silně projeví na plodech jablek a hrušní při deštivých a relativně teplých podzimních měsících, zvláště při teplém a vlhkém září. Nově je k ošetření proti skládkovým chorobám zaregistrován kombinovaný přípravek **Flint Plus**, obsahující captan, což je účinná složka Merpanu 80 WG a strobilurin trifloxystrobin, čili účinná složka přípravku Zato 50 WG. Je k dostání dokonce už i v malobalení a ukazuje se, že tato kombinace má OL 14 dnů, je velmi účinná, prakticky pro výše uvedené choroby jaderovin je optimální.

◀▶ V horkých a suchých letních obdobích se může také výrazně přemnožit na zelenině **sviluška chmelová**, především na okurkách a paprikách. Na listech vyvolává skvrnitě či okrajové žloutnutí listů, které se nakonec zbarví do šedohněda a usychají. Rovněž i zde lze pozorovat na rubu listů kromě pavučinky i různá vývojová stadia svilušek. Mnohým zahrádkářům poničily už v červenci venkovní okurkový porost, a to již v době, kdy se u nás ještě ani nevyskytla plíseň okurky. Nejvíce však sviluška chmelová škodí u skleníkových porostů okurek. Na postižené venkovní i skleníkové kultury je účinný preparát Vertimec 1.8 EC. Lze jej využít i během sklizně, neboť má krátkou ochrannou lhůtu – u okurek, paprik a rajčat má ochrannou lhůtu 3 dny. Je nutné ho však vždy aplikovat opakovaně (dvakrát až třikrát v intervalu 7–10 dnů). Dá se použít při výskytu svilušky chmelové u rajčat, okurek, papriky případně i u jahodníku navě zaváděný akaricid Floramite.

◀▶ Koncem srpna a především v září se **mšice** vracejí zpět z bylinných hostitelů na ovocné stromy a keře. Pokud stav nelze vyřešit ostříháním napadených částí větviček, musíme použít Pirimor 50 WG (0,1–0,15 %).

◀▶ **Pěstitele zeleniny a brambor** musí při deštivém a teplém počasí i nadále sledovat kultury. Předpokladem úspěchu je včasné preventivní ošetření porostů brambor a zeleniny proti plísním. Během probíhající sklizně musíme k ochraně používat jen přípravky s krátkou ochrannou lhůtou (3–7 dnů). Pokud jsou porosty bez chorob, můžeme použít z kontaktních přípravků při slabém infekčním tlaku i ve druhé polovině postřikové sezóny a v systémech ekologického zemědělství pouze Kuprikol 50 (0,4 až 0,5% koncentraci). Kuprikol 50 však prodlužuje a oddaluje dozrávání plodů. Při již prvních zjištěných známkách nákazy plísněmi může pomoci u zeleniny už jen systémový přípravek s preventivně-léčebnou účinností - Ridomil Gold MZ Pepite (0,25 %). Ten má u cibule ochrannou lhůtu 7 dnů, u rajčat a okurek 3 dny. U okurek můžeme případně ošetřovat při zjištění **plísně dýňovitých** mezi sklizněmi též přípravkem Aliette 80 WG (0,2 %). U brambor se však ukázal při jasných známkách nákazy plísní bramborovou v tomto období při silném infekčním tlaku přípravek Ridomil Gold MZ Pepite jako nedostatečně účinný. Naopak se výborně osvědčil nověji registrovaný Infinito, který se v rostlině šíří translaminárně a systémově a kromě preventivního účinku je schopen účinně zasáhnout léčebně 24-48 hodin od začátku plísněvé infekce na listech. Má ochrannou lhůtu 7 dnů a lze ho použít až 4x za sezonu. Při eventuálním výskytu **padlí okurky** aplikujeme přípravek na bázi elementární síry (Kumulus WG). Mrkev a petržel je třeba též ošetřit při prvních příznacích výskytu **padlí miříkovitých** opakovaně též preparátem Kumulus WG. Celer se musí za deštivého počasí chránit proti **septoriové skvrnitosti listů celeru** organickým fungicidem Score 250 EC (0,02 %). Nově je zde zaregistrován k použití i strobilurin Ortiva. ▶▶ Při vlhkém počasí u zeleniny a brambor hrozí masivní výskyt plísní a houbových chorob. U **rajčat** je to především **plíseň rajčete**. Proto je musíme za vlhkého a teplého počasí opakovaně preventivně ošetřovat. Jako vhodný se jeví použít před sklizní Acrobat MZ WG (0,25 %) – nová WG formulace přípravku má při použití u rajčat ochrannou lhůtu jen 3 dny. Během sklizně je nutné vystřídat jiným přípravkem (např. Ridomil Gold MZ Pepite), má též tentokrát výhodnou, velmi krátkou ochrannou lhůtu (3 dny).

- **ÚS Olomouc žádá o dodávání přehledu volných zahrádek v osadách k pronajmutí nebo prodeji; informaci prosím předat předsedovi ÚS Olomouc Miroslavu Pazderovi mirek.pazdera@seznam.cz**
- **80. leté výročí založení zahrádkářského spolku Praizler 29. 03. 1936 – 29. 03. 2016**

Oznámení základním organizacím ČZS:

„Vydávání“ Informačního měsíčníku v podobě, na kterou jste byli zvyklí, je ukončeno rozhodnutím představenstva územního sdružení ČZS Olomouc.

Nadále bude zasílání závažných informací pro základní organizace ČZS jen podle potřeby.

- ▶ **Poradenská služba – každou středu, mimo 1. v měsíci, mezi 13,⁰⁰ a 16,⁰⁰ hodinou (na sekretariátě ÚS ČZS)**
ZO ČZS si mohou vyzvednout na sekretariátě ÚR ČZS v Olomouci, ulice Zamenhoffova, každou středu, mimo 1. v měsíci:
 - ▶ **členské známky na rok 2016 + ke každé známce zdarma „Rukověť zahrádkáře 2016“ + kalendářik ČZS.**
Telefonické dotazy mimo středu Vám zodpoví členové ÚS ČZS Olomouc:

Předseda – M. Pazdera, tel.: 605 004 301; e-mail: mirek.pazdera@seznam.cz

hospodář – J. Kačerová, tel.: 775 639 152